

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. X. An & qualiter dispensari possit in impedimento ligaminis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

magna utilitas concernens bonum commune, etiam si non tendat proximè, ac immediatè in bonum commune; & ad hunc finem etiam imperatoris intercessio pro justa causa dispensandi deservire potest, ut liquet ex dispensatione Alexandri VIII. 1690. 14. Januar. cum Subdiacono magnæ familiæ cateroquin extinguendæ, ut habetur apud Vincent. de Justis in *cit.* *Appendic. n. 31.*

§. X.

An & qualiter dispensari possit in impedimento ligaminis?

2162. Quæstio fieri potest solum circa matrimonia *fidelium rata tantum*, sed nondum consummata; in hoc impedimento complures sunt, qui negent, etiam summum Pontificem dispensare posse, quòd sit juris divini, ut diximus supra à n. 1621. Sententia tamen probabilissima est, Pontificem in his dispensare posse, ut soluto etiam conjugali vinculo validè, ac licitè à taliter solutis matrimonium aliud iniri possit. de quo egimus à n. 1611. Non est dubium has dispensationes non facile impetrari, nisi ob causas urgentes. Inter has autem causas numerant auctores morbum contagiosum supervenientem, gravia scandala, magnam conjugum disparitatem, conjugum constantem aversionem ab invicem, conservationem pacis, vel magnæ familiæ, etatem conjugum adhuc teneram &c. de quibus de Justis *l. 2. c. 10. à n. 21.* ex P. Sanchez *l. 2. d. 16.* & alijs; quamvis aliqui censeant, ut diximus loc. cit. non requiri causam, quæ concernat bonum publicum. *V. n. 1618. in fine.*
2163. Ejusmodi dispensationem in matrimonio rato tantum, ut, eo quoad vinculum soluto, conjuges fiant liberi ad aliud matrimonium, concedi etiam posse à majori poenitentiario, sed solum in occultis, docet Corradus *l. 8. c. 7. n. 35.* quem citat & sequitur de Justis *l. 2. c. 10. n. 18.* ubi num. sequenti exemplum talis dispensationis factæ refert cum muliere, quæ cuidam juveni nupsit, & matrimonio cum hoc non consummato, alteri præmissorum ignaro, cum quo consummavit susceptâ prole, primo viro non amplius reperibili, & secundo matrimonio, nisi dispensarentur, absque gravi periculo non continuabili.

Circa hoc impedimentum ligaminis not. cum frequenter contingat, quòd quidam, *ligati vinculo conjugij*, relicto suo conjugè, se transferant ad alias terras, ubi sint ignoti, & ibi se liberos, ac solutos mentientes, aut vinculum sui conjugij diffimulantes, aliud matrimonium factò sacrilego ineant; per sacram Congregationem Generalis Inquisitionis de urbe anno 1637. omnibus locorum Ordinarijs mandatum, ac interdictum esse, ne in suis civitatibus, ac dioecesibus permittant fieri denuntiationes matrimoniorum, quæ contrahi deberent à Forensi, nisi Parocho, ad quem spectat matrimonio assistere, constet per authenticam fidem Ordinarij ipsorum Forensium, *de istorum statu libero*; ipsi Ordinarijs præscriptâ formâ, ut, antequam dicti status liberi fidem faciant, testes fide dignos examinent, qui ex certa scientia statum liberum contrahere volentium affirmant secundum tenorem instructionis pro hoc examine faciendo, datæ ab ipsa sacra Congregatione cit. quam refert de Justis *cit. l. 2. c. 9. n. 19.*

Unde not. 2. quando est casus necessitatis (ut si aliquis ex contrahere volentibus sit in articulo mortis) non requiri, ut servetur præfate instructionis formâ, si tempus non patitur; esto, si infirmus convalesceret, aliud dicendum; antequam cohabitare permittantur; sic Corradus *supra cit. l. 7. c. 6. n. 23.* dicens, sic declaratum ab ipsa sacra Congregatione. 2. Illam Ordinarij attestationem, ut jacet, non requiri pro Exteris, seu Forensibus, qui tempore adhuc non nubili discesserunt, & pervenerunt ad locum, ubi nunc contrahere volunt, si ibi continuo permanserunt. 3. Requiri tamen, licet tales Exteri per decem annos, & ultra, in tali loco, ubi contrahere volunt, domicilium acquisiverint, ut eorum liber status probetur per testes fide dignos, tam originis, quam domicilij. 4. Esto unicam, vel plures uxores duxerint, eæque ibi, ubi contrahere volunt exterus, mortuæ sint, nec post hoc à dicto loco recesserint. Verum propter multiplices difficultates, quæ nascuntur in observanda illa instructione, in plurimis Curijs etiam de consensu sacre Congregationis plurimum restricta est, ut notat de Justis *cit. l. 2. c. 9. n. 28.* & merito præfertim quoad postrema duo. Unde in hoc

hoc servanda erunt, quæ usu dicecesano in quolibet loco præscripta sunt.

§. XI.

An, & qualiter dispensari possit in impedimento publicæ honestatis?

1165. Etsi Ecclesia judicaverit ad justitiam, & honestatem publicam, quæ servari debet in contrahendis matrimonijs, spectare, ne sponsus in uxorem habeat consanguineam suæ sponsæ, vel hæc in virum sui sponsi consanguineum, ac propterea, statuerit, ne inter personas, taliter propinquas, matrimonium validè contrahi possit sine Ecclesiæ dispensatione: cum tamen iuxta frequenter causæ intervenire possint, quæ illi bono, quod ceteroquin ex observantia illius justitiæ publicæ provenit, prævaleant; non est dubium, in hoc impedimento, quod est juris tantum Ecclesiæ, ab Ecclesia dispensari posse. In supplicatione porrò pro impetranda dispensatione in hoc impedimento, exponenda erit. 1. *provenientia*, nimirum an sit ex sponsalibus solum de futuro, an de præsentibus, seu matrimonio, rato tantum? hoc enim extendit se ad plures gradus, quam illud, ut constat ex dictis à n. 223. & illud est vinculum fortius isto, teste Corrado l. 3. c. 7. n. 23. Exponendum erit. 2. *in quo gradu?* si provenit ex sponsalibus de præsentibus, seu matrimonio rato tantum; si autem ex sponsalibus de futuro, cum in hoc non extendatur ultra primum gradum ex dictis à n. cit. satis erit dicere: *Oratores laborare in impedimento publicæ honestatis ex sponsalibus de futuro.*

2166. Unde not. ex sponsalibus de præsentibus non consummatis, atque adeo ex matrimonio rato tantum, non nasci *proprie affinitatem*, cujus ratio est ex eo, quod hæc supponat copulam; sed tantum *impedimentum publicæ honestatis*, quod non admittit, ut unus sponforum in conjugem habeat alterius consanguineum; improprie tamen, etiam à dataria illam propinquitatem appellari affinitatem, sed solum inchoative, ut notat Corradus cit. l. 8. c. 7. n. 18. & seq.

2167. Not. 2. quando inter Oratores est impedimentum affinitatis ex licita copula, non esse necessariam specificam mentionem impedimenti publicæ honestatis, esto

inter ipsos natum sit; quia declarando, quod velit accipere illam, quæ sui consanguinei prius uxor fuit, sufficienter exponitur impedimentum publicæ honestatis; nam *si fuit uxor, fuit etiam ejus sponsa*; secus tamen est, si concurrat cum affinitate ex copula fornicaria; ut, si orator velit ducere mulierem, sponsam fratris defuncti, ante matrimonium ab ipso cognitam; ita Sanchez l. 8. d. 24. à n. 36. quia talis affinitas illegitima non infert fuisse inter eam mulierem, & defunctum sponsalia.

Not. 3. in explicatione graduum, 2168. quando sunt *in linea inæquali*, sufficere, quod exponatur gradus remotior, qui constituit impedimentum, etiam omisso propinquiori, qui non constituit impedimentum in distantibus inæqualiter. Nam esto Pius V. (ut notavimus supra) voluerit explicari *primum gradum*, quando distant inæqualiter oratores v. g. in primo & secundo; vel primo & tertio, aut quarto: loquitur tamen solum *de impedimento consanguinitatis & affinitatis*; non autem alio, consequenter casus iste, relinquatur sub dispositione juris communis, vi cuius sufficit sola expressio gradus dispensandi, nimirum remotioris inter inæqualiter distantes ex n. 2140. ita Corradus l. 8. c. 7. n. 24. & sanè.

Et quamvis aliqui existiment, quod saltem in casu distantium inæqualiter v. g. in secundo & tertio, vel quarto gradu affinitatis, aut consanguinitatis, etiam exponi debeat gradus propinquior, quando persona in gradu propinquiori respectu distantioris haberet rationem reverentiæ ab hac sibi debitæ v. g. foror aviæ respectu inferioris, ut notavimus supra. id tamen in præsentibus casu necessarium non videtur; cum nec primus gradus sit de necessitate exponendus, ut dictum est.

Not. 4. etsi juxta complures, de quibus 2169. diximus à n. 206. ex sponsalibus de futuro, mutuo consensu dissolutis, non remaneat hoc impedimentum; si tamen Oratores, secuti sententiam contrariam peterent in eo dispensari, si non de necessitate, saltem ad facilitandam dispensationem, exponendum esse, *quod proveniat ex sponsalibus, mutuo consensu rursus solutis*, ut docet Corradus cit. n. 25. qui etiam notat n. 22. ex stylo communiter exprimi,

Xxx 3

perfo-